Veger fra middelalderen

"Norderhovgutua" som går østover fra Løten mølle, krysser Fura og fortsetter til garden Norderhov, Klokkergarden og Løten kirke, er en del av det gamle vegsystemet fra middelalderen. Det samme gjelder også gutua som fortsetter sørover fra Norderhov.

Biskop til hest i "Norderhovgutua" i 1594

En kilde som forteller at disse vegene er fra middelalderen, er biskop Jens Nilssøns beskrivelse fra 1594 da han kom for å se hvordan det sto til med kirke- og trosliv i bygda. Den 17. september dette året kom han ridende oppover "Norderhovgutua" i følge med løtenpresten Peder Svendssøn og to mann til. De hadde reist fra Vang klokka tre om ettermiddagen i sol og stille vær. 3 timer senere kom de til Løten. I beretningen fra reisen forteller han:

...Der vi kom ut av skogen, dro vi over en bro som kalles Leuten-bro (Løtenbrua, som i følge beskrivelsen krysser Fura), og videre derfra 1 pilskud mot øst til Løten prestegård. Dit kom vi omtrent klokken 6, ved solnedgang.

Biskopen overnattet i prestegården slik han pleide å gjøre når han var på tilsynsreise, eller visitas som det heter. Dagen etter var han i Løten kirke. Bygdefolk var samlet i kirken, og de overvar prestens preken og biskopens formaninger om lydighet mot øvrigheten. Biskopen stilte også spørsmål om kristendomskunnskap til både unge og gamle. Dette var også noe han pleide å gjøre andre steder.

Om ettermiddagen reiste biskopen og følget videre:

Fra kirken dro vi mot sydvest og kom til to gårder på venstre hånd som heter Nordroff (Norderhov) som ligger 1 pilskud fra kirken. Så derfra 2 pilskud i sydvest til en gård som heter Nordseng. Der dro vi forbi en ulvehage som sto like øst for husene på Nordseng.

Siste del av vegen til Nordseng, der biskopen red i 1594, er nå pløyd opp, men den gangen gikk vegen og ferden videre fra Nordseng og til blant annet Hølingstad og Rustad.

ORDFORKLARINGER:

Stift var i 1594 betegnelsen på det som nå kalles bispedømme.

Kristiania stift på Jens Nilssøns tid besto av både det som nå er Hamar bispedømme, Oslo bispedømme og store deler av Sør-Norge ellers.

Pilskud = pileskudd, et lengdemål som ble brukt her i landet fra 1530 og tilsvarer litt over 450 meter.

Ulvehage er det samme som ulvestue, et anlegg for fangst av både ulv, bjørn og gaupe som besto av en dyp grop i bakken.

Jens Nilssøn var biskop i Kristiania (Oslo) stift fra 1580 og til han døde i 1600. Han er særlig kjent for sine beskrivelser av de mange reisene, visitasene, han foretok omkring i stiftet i årene 1574-97. Han tilbrakte utallige timer på hesteryggen om sommeren og i slede om vinteren i følge med et par studenter og lokale prester og bønder. Hedmarksmuseets fotoarkiv.

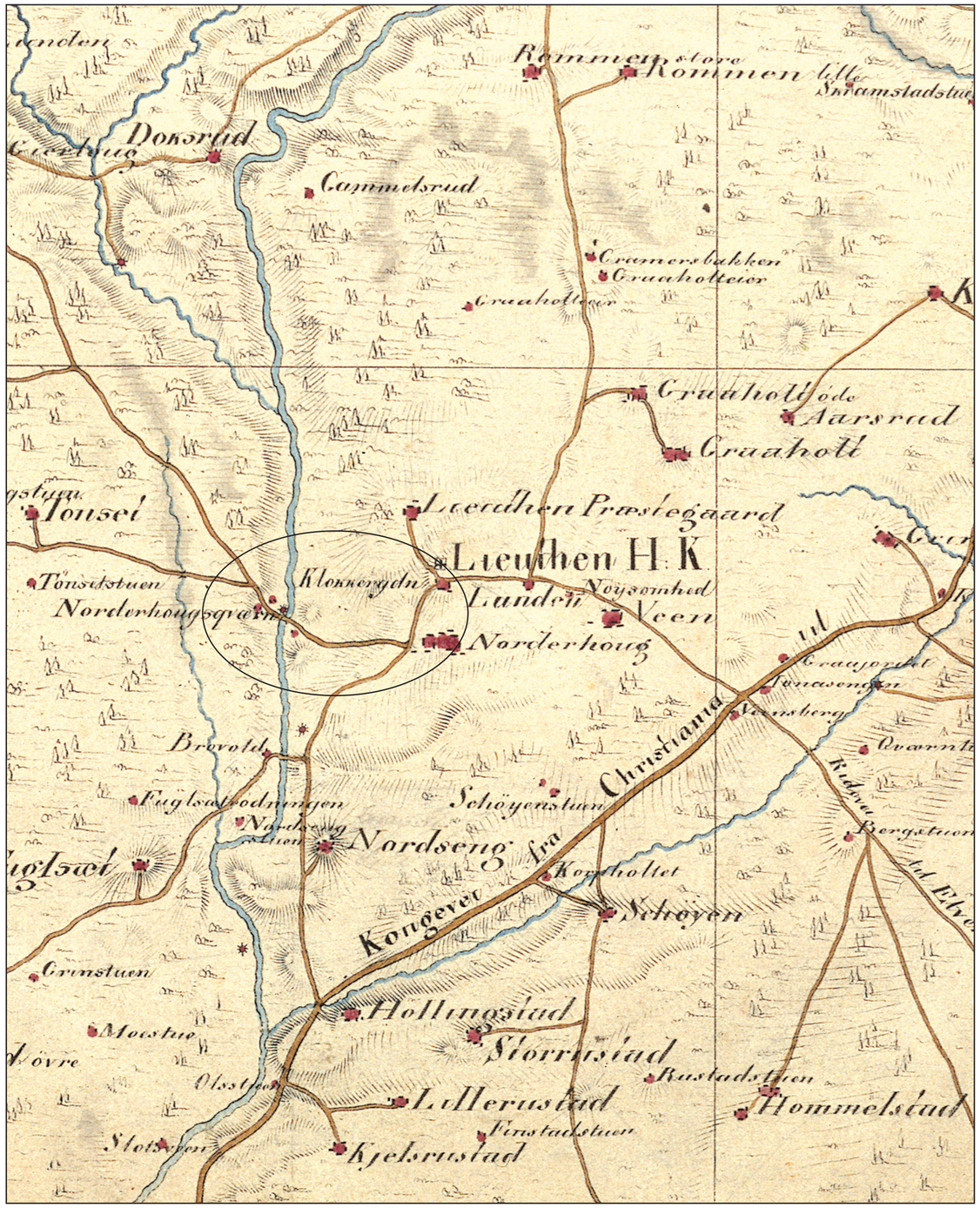

Utsnitt av kart fra 1820, tegnet av løytnant Grimseth. Biskopens reiserute er sirklet inn for denne kulturstien. Statens kartverk.

Tidsakse

	2000	Nyere tid
	1800	
1537 Katolismen avskaffes, Luthers lære innføres	1600	1537 Reformasjonen
1349 Svartedauen	1400	1030-1537 Middelalderen Katolsk tid
1200 Løten kirke	1200	
1030 Slaget ved Stiklestad	1000	750-1030 Vikingtid (Yngre jernalder)
Eldste gravfunn Norderhov	800	550-750 Merovingertid (Yngre jernalder)
	600	400-550 Folkevandringstid (Eldre jernalder)
Bygdeborg Doksrudskogen	400	0-400 Romertid (Eldre jernalder)
	200	Kristi fødsel
	0	500-0 f.Kr. Før-romersk jernalder Keltertid (Eldre jernalder)
	-200	
	-400	
	-600	1000-500 f.Kr. Yngre bronsealder
	-800	
	-1000	
	-1200	1800-1000 f.Kr. Eldre bronsealder
	-1400	
	-1600	
	-1800	
Boplasser ved Rokosjøen	-2000	Steinalder

- turforslag
- gravhauger
- tidligere gravhaug, fjernet
- fortidsminne

LØTEN KOMMUNE

LØTEN HISTORIELAG

HEDMARK FYLKESKOMMUNE